

אחד מרואייהחשבון הגדולים במדינה מאשים:

4-5 מיליארד לירות - העלמות מס-הכנסה בי-1973

בשנת 1973 מתכנן שר-האוצר יהושע רבינוביץ' לגבות מס-הכנסה בסך 11 מיליארד לירות לערך. אך סכום אדיר זה יכנס למדינה פחות ממה שנהוג להוצאותיה, ולכן ייוותר גירעון ריאלי של כ-2 מיליארד הדולר - או 8.4 מיליארד לירות במטבע זה. גירעון זה מגביר את תלותה של ישראל בארה"ב ויהודיה. למרות הסכום הגדול שמתכונן האוצר לגבות, יכול כל מי שעניו בראשו לראות, כי סכומי-כסף עצומים עוברים מיד ליד מתחת לשולחן, וכי ענפי-משק רבים אינם משלמים מס אמת. האוצר הגיע למס-קנה כי מיצה את כל האפשרויות גביית מס-הכנסה המגיע במיקרים לא-מעטים לשיעור של 87% מההכנסה.

לכן, אומר האוצר, הדרך היחידה הניתנת פתוחה בפניו היא הטלת מיסים עקיפים, כמו מס-ערך מוסף, שהוא כעין מס על המחזור. כנגד דיעה זו טוען רואי-החשבון בן דן בבלי, אשר מישרדו הוא מן הגדולים במדינה, כי בשנת 1973 לבדה ניתן היה לגבות, וצריך היה לגבות, עוד 4-5 מיליארד לירות מס-הכנסה!

פירושה של קביעה זו הוא, כי האוצר גובה כיום, לדעת בבלי, בשליש עד מחצית פחות ממה שהוא צריך לגבות. זוהי האשמה המורה ביותר, וכאשר היא יוצאת מפי מי שהינו ברי-סמכא בנושא, אין היא יכולה לעבור ללא תשובה מצד האוצר.

לדעתו של בבלי, מקורה של גביית החסר של האוצר, בהערכה לא-יכולה של היקף הפעילות המישקית, מצד האוצר ובנק ישראל. שני גורמים אלה עובדים לפי קני-מידה (פארמטרים) שאינם קול-טים את כלל המערכת המישקית. שכן הם טובים רק למזמונים העוברים בס-פריס, ואינם מכירים כלל בכמויות אדירות של מזמונים שאינם רשומים בס-פריס.

מכיוון שכך, אין אנשי-האוצר בבנק ישראל קובעים היקף נכון של הפעילות המישקית, ובונים תל"ג (תקציב לאומי גולמי), או הכנסה לאומית, בהיקף קטן מהנכון. אם קבע האוצר כי התל"ג בשנת 1973 הוא 31 מיליארד לירות, ומזה



שרי-האוצר ארס מעשה

תהיה גביית-המיסים 11 מיליארד, זוהי טעות. לדעתו של בבלי, צריך התל"ג להיות לפחות 38-40 מיליארד לירות, וגביית המיסים - 15-16 מיליארד לירות.

בבלי טוען כי האוצר יודע זאת, וכי הוא עצמו אמר את דעותיו לראשי ה-אוצר לא פעם, אולם מנגנון האוצר פשט את הרגל, ואינו רוצה או מסוגל להתמודד עם המשק האמיתי.

מאחר שסכום אדיר של כשליש התל"ג אינו נרשם בספרים כלשהם, לא יעזור מס-הערך המוסף אותו מציע האוצר כפיתרון, שכן המס מבוסס על רישומי הכנסות בספרים. עד כאן דעתו של רואי החשבון דן בבלי.

דעותיו מקבלות חיזוק-יתר מידיעת ה-גורמים במשק. כך, למשל, רק 13 אלף עצמאיים מבין 70 אלף, מנהלים ספ-רים. כ-60 אלף בעלי-מלאכה אינם מני-הלים ספרים. ענפים שלמים, כמו יהלום-מים, פרדסנים, סוחרים, איטליזים - לא מנהלים ספרים.

שורש הרע הוא במה שקרוי תחשיב ענפי. האוצר קובע מהי ההכנסה הממוצעת בענף מסוים, לפי הערכתו, וכל מי שמצוי בענף משלם מס לפי הממוצע. אך כאשר אין ניהול ספרים, אין גם כל אפשרות לגביית מס-אמת. הסכמת ה-אוצר לאי-ניהול ספרים, כמוה כעידוד העלמת מס.

האוצר חייב להנהיג כאן את שיטות הגבייה של ארה"ב. לחייב כל אחד לנהל ספרים, להכיר בהצהרת שומה רק אם היא נושאת אישור רואי-החשבון, ולתבוע לידן פילי רואי-החשבון שנישום שלו התגלה כרמאי.

רק על-ידי כפיית חובת ניהול הספרים בצורה אמיתית, ניתן יהיה לשים יד על מעמד המתעשרים מאי-השלום מס, ולהרחיב את המעגל של משלמי-המיסים, המצטמצם והולך. כיום נוצר מצב, בו גדל מעגל המתעשרים שאינם משלמים מס-אמת, ובמקביל גדל עול המס על השיכבה הדקה של אלה המנהלים ספ-רים.

רואי-החשבון דן בבלי מוסיף גם, כי השיטה הקיימת של גביית המס משנה את חלוקת ההכנסות במשק, מעבירה את ההון מן הסקטור היצרני - הפועל והתעשיין הישר - אל הסקטור הטפילי, הספסרי, המתחמק ממיסים. הטלת מס ערך מוסף, כמוה כהטלת חטוטרת נוספת על הקיימת. אם רוצה שרי-האוצר לגבות יותר כסף, ישנה-נא את שיטת גביית המיסים. כך גם יעניק לראש-ממשלתו אפשרות של עצמאות-יתר כלפי ארה"ב.

בנק לפיתוח התעשייה מעלים מידע

אחרי עיכובים ממושכים, שנבעו מדי-רשת הרשות לניירות-ערך מן הבנק ל-פיתוח התעשייה, גולות פרטים על עיס-קות-המכר של מניות, "משקיעי ישראל" ב-בנק, החליט הבנק לחשוף את עצמו קיצמא. העיכובים מקורם בגילוי העולם הזה על עיסקות שנעשו במניות הבנק לפיתוח התעשייה, שהוזקו בידי "מש-קיעי ישראל", נמכרו לפני תישעה חוד-שים לממשלת ישראל ואחר הועברו ל-גורמים כספיים אחרים. האוצר היה מ-

עוניין להשתיק גילויים אלה, מאחר שחשש מסערה ציבורית עקב גילוי המ-חירים הגבוהים ששילם, למשקיעי יש-ראל, כדי לסייע לראשי הקבוצה ס-רטברג ולו בוואר. לפני שלושה שבועות הגיש הבנק לפני תוח התעשייה הצעת תשקיף לרשות לניירות-ערך. זו טענה, כי בתשקיף אין פרטים על עיסקות-המכר שפורסמו ב-העולם הזה. ראשי הבנק נבוכו, ושבוועים חלפו עד שהתאוששו והכיננו הצעה אח-רת, שהוגשה לפני שלושה ימים. בהתאם לתשקיף המחודש, מוסר ה-בנק כי ליום האחד לאווגסט הועברו

יוסי שטיינמן

להנהלת בל"ל

גיבור עיריית תל-אביב, יוסי שטיינ-מן, עובר להנהלה המרכזית של בנק לאומי לישראל. שטיינמן מכחן כגיבור העיר תל-אביב מזה שנים אחדות, והוא פורש בגלל אי-השלמות עם מדיניות ה-הסתבכות בחלואות בריבית קצוצה של האחראים על הכספים - עורך-הידן יצחק מוריץ והקבלן דוד שטרן. לאחר-ההסתבכה עיריית תל-אביב בלקיחת החלואות בעשרות מיליוני לירות, מן המלווה-בריבית-קצוצה ראובן שמי, בריבית ריאלית של 12%, צמוד למדד.

בנק ישראל מוליך שולל

בנק ישראל הוציא השבוע הודעה לעיתונות, בה מסר על ביטול קרן מימון יצוא של היחלומנים. בדברי פרשנות להודעה נמסר, כי היחלומנים נהנים מאשראי בריבית של 6%, וכי אחת הסיבות לביטול היא ריגור של דעת-הקהל על תנאי המימון. בדיקה מעשית של מה שקרה מראה, כי בנק ישראל מוליך שולל את הציבור. הקרן שבוטלה היא קרן מימון פערות בישראל לעידוד היצוא, וכלי-כוחה בת 16 מיליון לירות.

בנק ישראל לא נגע כלל בצאר הקרנות, שהעניקו ליהלומנים בשנת 1973 למעלה מ-650 מיליון דולר! וזאת - בריבית מנוחלת של 6% לערך. מימון זה ניתן, למרות שבנק ישראל יודע כי היהלומנים מרמים אותו, ומח-זיקים באשראי הזול גם אחרי שמכרו את היהלומים בחו"ל. הם מדווחים על המ-כירה חודשים רבים אחרי המכירה בפועל. בנק ישראל ממשך גם להתעלם מכך שיהלומנים זרים ברחבי העולם שולחים לישראל, כדי להפקידם כאן בבנקים ולקבל מימון בדולרים בריבית של 6%. כך ממננת מדינת ישראל יהלומנים זרים.

שילטונו נראה תמים - אך הוא רחוק מלהיות כזה

לדעת רבים, הנרי קיסניג'ר הוא השליט האמיתי של מדינת ישראל. על פיו יישק דבר, הוא קורא אליו את יצחק רבין, וזה יחוש להתייבב בפניו בעוד שבועיים, כדי לשמוע את תכתיבו להשגת הסדר. אולם הנרי קיסניג'ר אינו האמריקאי המשפיע ביותר על העם היושב בציון. תואר זה מגיע בזכות לאמריקאי גבה-קומה ורחב-מידות, שרבים אף אינם יודעים את שמו האמיתי: ריימונד בר.

ההגנה אינה פועלת. ציף איירונוסייד שולט בכל בית בישראל, בכל מוצאי-שבת. לכאורה, זהו שילטון תמים. בדרך מבדר את הציבור, אך למעשה זהו שילטון הרבה יותר חזק מכפי שהאזרח הישראלי מודע לו. אין מכשיר המשפיע על אופי האדם כמו



הציף הנרי מקנא

הטלוויזיה, המרתקת בריביות את חושי הראייה והשמיעה, ומהפגנת את הצופה. דווקא מסני שהטלוויזיה אינה מתיימרת לחנך, ודווקא מפני שסדרות-הבידור שלה נראות רחוקות מחיי יום-יום. אין הצופה מסוגל להתגונן בפני השפעותיה. מנגנוני-המגן שלו אינם מופעלים.

הטלוויזיה הישראלית, שהתפקה המקומית שלה דלה, והרוכשת תוכניות-בידור זרות באחוז הגבוה ביותר בעולם, פתוחה להש-פעה זו אף יותר מן המקובל בחו"ל.

כך מופיעים ציף איירונוסייד, וחבריו מקיגארט, מקלאוד ואחרים, ונותנים את הטון במדינה. הם מעצבים את טעם הציבור ואת סיגנונו, את ערכיו, את יחסו למוסדות ולמינהגים.

עדיין לא נעשה מחקר בישראל שיקבע מה הם התוכן, החוזק והעומק של השפעה זו. גבולות הגיחוך. כאשר בא השבוע ריימונד בר, בליווי דון גאלאווי (הסמל אד), לביקור בארץ, הוא נתקבל בכבוד מלכים (ראה עמודים 23-22). שערב לעי-תים קרובות את גבולות הגיחוך. גדולי המדינה הצטופפו סביבו. הכל ביקשו את חתימתו.

אפילו הנרי קיסניג'ר יכול היה לקנא בו.

מיפלגות

הקשר הגורדי

האם יהפוך שיוחף-הממשלה לשוחף-יערוד? למפד"ל?

המרצע יצא השבוע. מהשק. אחרי חודש (המשך בעמוד 18)